

W IV Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rozpoznawane są sprawy z obszaru właściwości miejscowej:

• **dla spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych**

- sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych właściwy do rozpoznania sprawy jest sąd, w którego okręgu ma miejsce zamieszkania strona odwołująca się od decyzji wydanej przez organ rentowy, chyba że przepis odrębny stanowi inaczej.
- do właściwości sądów rejonowych, bez względu na wartość przedmiotu sporu, należą sprawy z zakresu prawa pracy o ustalenie istnienia stosunku pracy, o uznanie bezskuteczności wypowiedzenia stosunku pracy, o przywrócenie do pracy i przywrócenie poprzednich warunków pracy lub płacy oraz łącznie z nimi dochodzone roszczenia i o odszkodowanie w przypadku nieuzasadnionego lub naruszającego przepisy wypowiedzenia oraz rozwiązania stosunku pracy, a także sprawy dotyczące kar porządkowych i świadectwa pracy oraz roszczenia z tym związane.
- w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, w których wniesiono odwołanie od decyzji organu emerytalnego określonego przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, wojskowego organu emerytalnego albo organu emerytalnego właściwego w stosunku do funkcjonariuszy Służby Więziennej, właściwy jest sąd, w którego okręgu ma siedzibę ten organ.
- w sprawach, w których nie można określić właściwości sądu według przepisów, właściwy jest sąd, w którego okręgu ma siedzibę organ rentowy.
- Sąd właściwy może na zgodny wniosek stron przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, rozpoznającemu sprawy z zakresu prawa pracy lub ubezpieczeń społecznych, jeżeli przemawiają za tym względy celowości. Postanowienie w tym przedmiocie może zapaść na posiedzeniu niejawnym. Sąd, któremu sprawa została przekazana, jest związany postanowieniem sądu przekazującego.
- informacje o jednostce
- powództwo w sprawach z zakresu prawa pracy może być wytoczone bądź przed sąd właściwości ogólnej pozwanego, bądź przed sąd, w którego okręgu praca jest, była lub miała być wykonywana, bądź też przed sąd, w którego okręgu znajduje się zakład pracy.

• **dla spraw z zakresu prawa pracy**

Sąd Okręgowy - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rozpoznaje sprawy w pierwszej i w drugiej instancji z obszaru właściwości Sądu Rejonowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie.

2. Właściwość rzeczowa:

• **dla spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych**

Przez sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozumie się sprawy, w których wniesiono odwołanie od decyzji organów rentowych, dotyczących:

- ubezpieczeń społecznych
- emerytur i rent;
- innych świadczeń w sprawach należących do właściwości Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- świadczeń odszkodowawczych przysługujących w razie wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą wojskową albo służbą w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Biurze Ochrony Rządu, Służbie Więziennej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego oraz Centralnym Biurze Antykorupcyjnym

Przez sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych rozumie się także sprawy wszczęte na skutek niewydania przez organ rentowy decyzji we właściwym terminie, a także sprawy, w których wniesiono odwołanie od orzeczenia wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności oraz

sprawy o roszczenia ze stosunków prawnych między członkami otwartych funduszy emerytalnych, a tymi funduszami lub ich organami oraz sprawy ze stosunków między emerytami lub osobami uposażonymi w rozumieniu przepisów o emeryturach kapitałowych a zakładem Ubezpieczeń Społecznych.

Przez organy rentowe rozumie się:

- jednostki organizacyjne Zakładu Ubezpieczeń Społecznych określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, właściwe do wydania decyzji w sprawach świadczeń,
- wojskowe organy emerytalne oraz organy emerytalne resortów spraw wewnętrznych i sprawiedliwości, a także inne organy wojskowe i organy resortów spraw wewnętrznych i sprawiedliwości- właściwe do wydania decyzji w sprawach, o których mowa wyżej, a także Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Do właściwości sądów okręgowych należą sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem spraw, dla których zastrzeżona jest właściwość sądów rejonowych.

Do właściwości sądów rejonowych należą sprawy:

1. o zasiłek chorobowy, wyrównawczy, opiekuńczy, macierzyński oraz pogrzebowy,
2. o świadczenie rehabilitacyjne,
3. o odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy rolniczej, wypadku w drodze do pracy lub z pracy, wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, wypadku lub choroby zawodowej pozostającej w związku z czynną służbą wojskową albo służbą w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Służbie Więziennej, Państwowej Straży Pożarnej i Służbie Celnej,
4. o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności,

- **dla spraw z zakresu prawa pracy**

Do właściwości sądów okręgowych należą sprawy:

W pierwszej instancji - rozpoznaje sprawy o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa 75.000,00 zł.

W drugiej instancji rozpoznaje - środki odwoławcze od orzeczeń sądów rejonowych z obszaru właściwości sądu okręgowego. Do właściwości sądów rejonowych, bez względu na wartość przedmiotu sporu, należą sprawy z zakresu prawa pracy o ustalenie istnienia stosunku pracy, o uznanie bezskuteczności wypowiedzenia stosunku pracy, o przywrócenie do pracy i przywrócenie poprzednich warunków pracy lub płacy oraz łącznie z nimi dochodzone roszczenia o odszkodowanie w przypadku nieuzasadnionego lub naruszającego przepisy wypowiedzenia oraz rozwiązania stosunku pracy, a także sprawy dotyczące kar porządkowych i świadectw pracy oraz roszczenia z tym związane.

Powództwo w sprawach z zakresu prawa pracy może być wytoczone bądź przed sąd właściwości ogólnej pozwanego, bądź przed sąd, w którego okręgu praca jest, była lub miała być wykonywana, bądź też przed sąd, w którego okręgu znajduje się zakład pracy (jest to tzw. właściwość przemienna). Powód winien uzasadnić wybór sądu w pozwie.